

Quickscan natuurtoets

Ontwikkeling Zwarteweg

Tolkamer

Jachthaven De Bijland



Quickscan natuurtoets

Zwarteweg te Tolkamer

Opdrachtgever: Jachthaven De Bijland

Projectnummer: 3207.01

Datum: 24-3-2020

Versie: Definitief

Projectleider en rapporteur: Laura Tillemans



Autorisatie: Jur Metselaar



Opdrachtnemer: Buro Ontwerp & Omgeving
Velperweg 157
6824 MB Arnhem
Postbus 2033
6802 CA Arnhem
info@ontwerpenomgeving.nl
www.ontwerpenomgeving.nl

INHOUD

1	INLEIDING	3
2	PROJECTGEBIED.....	4
2.1	Situering	4
2.2	Algemene constatering	4
2.3	Geplande werkzaamheden	5
3	WERKWIJZE	6
3.1	Bureauonderzoek	6
3.2	Veldbezoek	6
3.3	Betrouwbaarheid en geldigheid	6
4	BELEIDSKADER.....	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Gebiedsbescherming.....	7
4.3	Soortbescherming	8
4.4	Houtopstanden	8
5	RESULTATEN.....	9
5.1	Gebiedsbescherming.....	9
5.2	Soortbescherming	15
5.3	Samenvatting	21
6	CONCLUSIE	22
6.1	Conclusies soort- en gebiedsbescherming.....	22
6.2	Aanvullend onderzoek (botenloods).....	23
7	LITERATUURLIJST.....	24
7.1	Referenties	24
7.2	Gebruikte websites	25
7.3	Overige geraadpleegde bronnen	25

BIJLAGEN

1. Effectenindicator Natura 2000-gebied Rijntakken
2. Instandhoudingsdoelen Rijntakken
3. Kernkwaliteiten GNN en GO

1 INLEIDING

In opdracht Jachthaven de Bijland is door Buro Ontwerp & Omgeving een quickscan natuurtoets uitgevoerd op de percelen aan de Zwarteweg te Tolkamer. Het betreft (delen van) het perceel ten oosten van de Zwarteweg met bestemming ijsbaan, het perceel ten westen van de Zwarteweg (zuiden van de botenloods) en het perceel direct aan recreatieplas De Bijland. De beoogde ontwikkeling voorziet in de realisatie van een bedrijfswoning op het perceel van de ijsbaan, een botenloods op het perceel ten westen van de Zwarteweg en 20 camperplaatsen aan de rand van de recreatieplas.

Het doel van de natuurtoets is om een indicatie te krijgen van de aanwezigheid en (mogelijke) effecten van de ingreep op beschermde dier- en plantensoorten en beschermde gebieden. Uit deze natuurtoets moet blijken of er nadelige effecten zijn op gebieden met een speciale beschermingsstatus, namelijk: Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en de Groene Ontwikkelingszone. Vervolgens worden de mogelijke effecten onderzocht op onder de Wet natuurbescherming beschermde dier- of plantensoorten. Als (nadelige) effecten niet uit te sluiten zijn moet nader onderzoek plaatsvinden, moeten er mitigerende/compenserende maatregelen getroffen worden en/of eventueel een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Deze natuurtoets is gebaseerd op bureauonderzoek en een veldonderzoek.

In het voorliggende rapport worden achtereenvolgens het projectgebied (hoofdstuk 2), de werkwijze (hoofdstuk 3), het beleidskader (hoofdstuk 4), de resultaten (hoofdstuk 5) en de conclusie (hoofdstuk 6) beschreven.

2 PROJECTGEBIED

2.1 Situering

Het projectgebied bestaat uit verschillende percelen (deelgebieden) aan de Zwarteweg, ten noordwesten van de kern van Tolkamer. Het betreft (delen van) het perceel ten oosten van de Zwarteweg met bestemming ijsbaan, het perceel ten westen van de Zwarteweg (zuiden van de bestaande botenloods) en het perceel direct aan recreatieplas De Bijland. Op het ijsbaanperceel wil men een nieuwe bedrijfswoning realiseren (oosten van de Zwarteweg), ten westen van de Zwarteweg een nieuwe botenloods en aan de recreatieplas 20 camperplaatsen (figuur 1). Het perceel aan de recreatieplas wordt in de zomer overdags gebruikt als parkeerplaats voor campers en waterrecreatie. Op de locatie van de toekomstige bedrijfswoning staat momenteel een werfkeet en op het perceel van de botenloods bevinden zich bootaanhangers.



Figuur 1. Ligging deelgebieden aan de Zwarteweg te Tolkamer. Bovenin het perceel van de camperplaatsen en ten westen en oosten van de Zwarteweg respectievelijk de locatie voor de toekomstige botenloods en bedrijfswoning.

2.2 Algemene constatering

Het projectgebied betreft drie (delen van) percelen die voornamelijk bestaan uit grasland met ruigtekruiden. De percelen grenzen aan een botenloods met bijbehorend parkeerterrein, restaurant Four, Jachthaven De Bijland en recreatieplas De Bijland. Aan de rand van het perceel gelegen aan de recreatieplas bevindt zich een bomenrij en rondom het perceel van de toekomstige botenloods bevinden zich hagen met sleedoorn en gewone braam. Tijdens het veldbezoek was het perceel naast de recreatieplas deels ondergelopen met water (figuur 2).



Figuur 2. Impressie van het projectgebied. Linksboven de werfkeet op het perceel van de toekomstige bedrijfswoning, rechtsboven het perceel van de camperplaatsen aan de recreatieplas (deels ondergelopen tijdens het veldbezoek). Onderin links het perceel van de loods met rechts een foto van de aanwezige hoge grassen en haag.

2.3 Geplande werkzaamheden

De ontwikkeling bestaat uit de realisatie van een bedrijfswoning op het perceel van de ijsbaan, een botenloods op het perceel ten westen van de Zwarteweg en 20 camperplaatsen aan de rand van de recreatieplas. Op de locatie aan het ijsbaanperceel bevindt zich een werfkeet met een kleine tuin die gesloopt wordt voor de realisatie van de bedrijfswoning. De camperplaatsen worden op het gras geplaatst (zonder verharding) en benut van april tot eind oktober.

3 WERKWIJZE

3.1 Bureauonderzoek

Voorafgaand aan het veldbezoek is onderzoek gedaan naar de ligging van het gebied t.o.v. beschermde natuurgebieden, de voorkomende habitats en de verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en rondom het gebied. De bronnen die hiervoor zijn geraadpleegd zijn te vinden in de literatuurlijst (zie hoofdstuk 7).

3.2 Veldbezoek

Het veldbezoek van de quickscan natuurtoets werd opgesplitst in twee delen. De percelen van de camperplaatsen en de bedrijfswoning werden onderzocht op 14 maart 2020 tussen 15:30 en 16:00. Tijdens het veldbezoek was het zonnig, droog, circa 11 graden Celsius en stond er een lichte wind (3 Bft). Het tweede veldbezoek richtte zich op het perceel van de loods. De beoogde locatie van de loods werd bezocht op 17 maart 2020 tussen 9:30 en 10:30. Het weer was zonnig, droog, er stond een lichte wind (3 Bft) en de temperatuur was circa 9 graden Celsius. Er is gekeken naar het terrein en de geschiktheid hiervan voor beschermde planten- en diersoorten. Ook is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten, met inbegrip van sporen als braakballen, uitwerpselen, nesten en andere mogelijke verblijfplaatsen.

3.3 Betrouwbaarheid en geldigheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de huidige wet- en regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van het projectgebied voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van deze soorten.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan natuurtoets geldig is voor een periode van maximaal 3 jaar, tenzij de ecologische omstandigheden in deze periode wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, of wanneer inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de natuurtoets opnieuw te onderzoeken.

4 BELEIDSKADER

4.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) heeft als doel de natuur te beschermen, te ontwikkelen en de biologische diversiteit te behouden en herstellen. Voor ruimtelijke ingrepen zijn naast de algemene zorgplicht (artikel 1.11) ook hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden), hoofdstuk 3 (soortenbescherming) en hoofdstuk 4 (houtopstanden) van de Wnb van belang. Beschermde gebieden die geen deel uitmaken van het Natura 2000-netwerk zijn het Natuurnetwerk Nederland en de Groene Ontwikkelingszone. Deze gebieden vallen echter niet onder de Wnb, maar worden op provinciaal niveau beschermd.

4.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden zijn aangewezen op basis van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Het omvat gebieden waarin habitats en soorten beschermd worden die van Europees belang zijn. Per Natura 2000-gebied zijn specifieke instandhoudingsdoelen opgesteld. Projecten en andere handelingen die negatieve effecten hebben op de kwaliteit van de habitats en/of de instandhoudingsdoelen van het gebied mogen niet plaatsvinden zonder een vergunning. Dit geldt niet alleen voor projecten en handelingen binnen het Natura 2000-gebied. Ook projecten en handelingen aangrenzend of buiten het gebied kunnen negatieve effecten veroorzaken.

Natuurnetwerk Nederland

Natuurnetwerk Nederland (NNN) bestaat uit een netwerk van natuurgebieden en heeft als doel deze beter met elkaar en omringende agrarische gebieden te verbinden. In Gelderland zijn deze gebieden bekend als het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het NNN is niet meegenomen in de Wnb; provincies wijzen zelf gebieden aan en dragen de verantwoordelijkheid voor het NNN en zijn behoud en ontwikkeling. In Gelderland zijn de GNN-gebieden aangewezen in de Provinciale Omgevingsvisie en beschermd volgens de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening (Provincie Gelderland, 2018^{ab}).

Ruimtelijke ingrepen mogen de kenmerken en waarden van het NNN niet schaden. Dit wordt gewaarborgd door het 'nee, tenzij'-principe. Dit houdt in dat de voorgenomen ontwikkeling geen doorgang kan vinden als er sprake is van significant negatieve effecten, tenzij wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De ontwikkeling moet van groot openbaar belang zijn;
- Er zijn geen reële alternatieven;
- Negatieve effecten op oppervlakte, samenhang en wezenlijke kenmerken en waarden worden zoveel mogelijk beperkt en de overblijvende effecten worden gelijkwaardig gecompenseerd.

Groene ontwikkelingszone

Om de samenhang van de natuur in het Gelders Natuurnetwerk te beschermen wil de provincie verbindingszones aanleggen in de Groene Ontwikkelingszone. Het bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan natuur die vervlochten zijn met het GNN. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn in principe niet toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de kernkwaliteiten. Net als de GNN-gebieden is de Groene Ontwikkelingszone aangewezen in de Provinciale Omgevingsvisie en beschermd volgens de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening (Provincie Gelderland, 2018^{ab}).

4.3 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes voor soorten:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (Wnb § 3.1)
- Beschermingsregime soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het verdrag van Bern en bijlage I van het verdrag van Bonn (Wnb § 3.2)
- Beschermingsregime andere soorten (Wnb § 3.3)

In bovengenoemde paragrafen uit het Wnb zijn verbodspalingen vastgesteld en is vastgesteld voor welke handelingen een vrijstelling verleend kan worden. De verbodsbepalingen houden in dat vogels en andere beschermde soorten niet gedood of opzettelijk gestoord mogen worden en nesten, voortplantings- en rustplaatsen niet beschadigd mogen worden. Verder mogen beschermde planten niet geplukt of vernield worden. Als de werkzaamheden van het project leiden tot het overtreden van deze verbodsbepalingen moet worden nagegaan of een provinciale vrijstelling geldt of dat een ontheffing moet worden verkregen.

4.4 Houtopstanden

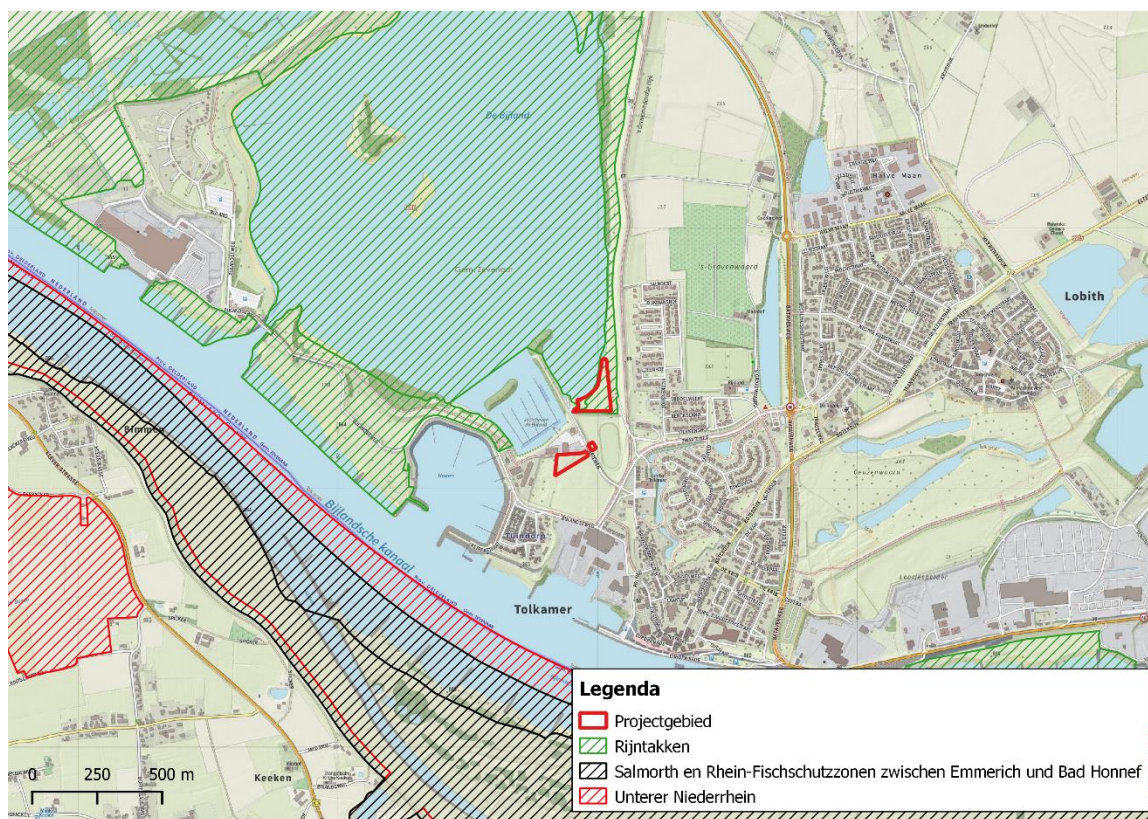
Als houtopstanden buiten de bebouwde kom worden geveld kan er een meld- en herbeplantingsplicht gelden. Dergelijke houtopstanden worden in de Wet natuurbescherming omschreven als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend die een oppervlakte van 10 are of meer beslaan. Ook wordt een rijbeplanting van meer dan 20 bomen als houtopstand gerekend. Er zijn een aantal uitzonderingen op de meld- en herbeplantingsplicht (Wnb §4.1).

5 RESULTATEN

5.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

De percelen voor de beoogde botenloods en bedrijfswoning liggen respectievelijk op 250 en 140 meter afstand van Natura 2000-gebied Rijntakken. De camperplaatsen liggen binnen de begrenzing van de Rijntakken. Verder liggen de percelen op een afstand van 750-1000 m van Natura 2000-gebied "Unterer Niederrhein" en 850-1150 m van "Salmorth" en "Rhein-Fischschutzzonen zwischen Emmerich und Bad Honnef". Deze Duitse Natura 2000-gebieden bevinden zich halverwege het Bijlandsch Kanaal/de Rijn en aan de overkant van de rivier (figuur 6).



Figuur 6. Ligging deelgebieden (rood kader) t.o.v. de Natura 2000-gebieden Rijntakken (groen), Salmorth en Rhein-Fischschutzzonen zwischen Emmerich und Bad Honnef (zwart) en Unterer Niederrhein (roze).

Voor de Duitse natuurgebieden zijn negatieve effecten op voorhand uit te sluiten, ze liggen namelijk op een afstand van >750 meter en staan niet in directe verbinding met het gebied. Om te bepalen of de voorgenoemen ontwikkelingen negatieve effecten hebben op de Rijntakken is de effectenindicator van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit geraadpleegd. Met de effectenindicator kan worden ingezien hoe gevoelig bepaalde habitattypen en planten- en diersoorten zijn voor verschillende soorten verstoringen.

In dit onderzoek is zijn de storingsfactoren 'woningbouw' en 'landrecreatie' bekeken. Verstoringen die bij landrecreatie aan bod komen zijn oppervlakteverlies, verontreiniging, optische verstoring, verstoring door

geluid/licht en mechanische effecten. Voor woningbouw worden de volgende verstoringen toegevoegd: versnippering, verdroging en verstoring door trilling. De effectenindicatoren voor woningbouw en landrecreatie op Natura 2000-gebied Rijntakken zijn toegevoegd in bijlage 1.

De storingsfactor oppervlakteverlies en versnippering zijn uit te sluiten omdat er geen constructies worden gebouwd, de campers enkel van april tot en met oktober aanwezig zijn en het gebied gedurende het hele jaar nog bereikbaar zal zijn. Verdroging is uit te sluiten omdat de ontwikkelingen geen effect zullen hebben op de waterhuishouding van het gebied. Verontreiniging, optische verstoring en verstoring door geluid en licht zijn niet geheel uit te sluiten door het plaatsen van de camperplaatsen in het gebied. Verstoring door trilling kan worden uitgesloten doordat bij de werkzaamheden geen hei- of boorstellingen worden gebruikt. Mechanische effecten als golfslag en luchtwervelingen zijn uit te sluiten, maar betreding is eveneens niet uit te sluiten vanwege de camperplaatsen die binnen het Natura 2000-gebied komen te liggen. In onderstaande tabel zijn de mogelijke verstoringen per deelgebied weergegeven.

Verstoring	Camperplaatsen	Loods	Bedrijfswoning
Oppervlakteverlies	Nee	Nee	Nee
Versnippering	Nee	Nee	Nee
Verontreiniging	Mogelijk (apr-okt)	Nee	Nee
Verdroging	Nee	Nee	Nee
Verstoring door geluid	Mogelijk (apr-okt)	Tijdelijk	Tijdelijk
Verstoring door licht	Mogelijk (apr-okt)	Nee	Nee
Verstoring door trilling	Nee	Nee	Nee
Optische verstoring	Mogelijk (apr-okt)	Nee	Nee
Verstoring door mechanische effecten	Betreding (apr-okt)	Nee	Nee

Gezien de camperplaatsen worden gerealiseerd binnen het Natura 2000-gebied zijn voor dit perceel ook de effecten op de instandhoudingsdoelen onderzocht. De instandhoudingsdoelen van de Rijntakken zijn opgedeeld in vier categorieën: habitattypen, habitatrictlijnsoorten, broedvogels en niet-broedvogels (bijlage 2).

Habitattypen

Binnen het projectgebied is één habitatype aanwezig, namelijk: N02.01 Rivier (figuur 7). Het gaat om het habitat zoals die aanwezig is in recreatieplas De Bijland. Voor dit habitatype is geen specifieke doelstelling benoemd in het beheerplan van de Rijntakken. Andere habitattypen liggen verder weg van het projectgebied. Gezien de afstand tussen deze habitattypen en het projectgebied worden er geen negatieve effecten verwacht.

Portaal Natuur en Landschap

Van en voor provincies en samenwerkingspartners Natuurbeheerplannen



Figuur 7. Habitattypen in de omgeving van het projectgebied (BIJ12, 2016).

Habitatrichtlijnsoorten

Natura 2000-gebied Rijntakken is aangewezen ter bescherming van 11 Habitatrichtlijnsoorten. Het gaat in alle gevallen om watergebonden soorten. Er worden geen negatieve effecten op vissoorten verwacht omdat er geen ontwikkelingen of werkzaamheden plaatsvinden die effect hebben op de aanwezige aquatische elementen. De meervleermuis zou voor kunnen komen in het gebied, maar de camperplaatsen worden niet geplaatst in essentiële foerageergebieden of vliegroutes voor deze soort, waardoor negatieve effecten uit te sluiten zijn. De bever en kamsalamander worden nader besproken in hoofdstuk 5.2, onder soortbescherming.

De enige verstoring van Habitatrichtlijnsoorten die op kan treden is door licht en geluid van gasten op de camperplaats. De recreatieplas aan de rand van de camperplaatsen wordt tijdens het zomerseizoen reeds gebruikt voor (water)recreatie en overdags als parkeerplaats. Daarom worden deze effecten niet als significant negatief beschouwd ten opzichte van de huidige situatie.

Broedvogels

Natura 2000-gebied Rijntakken valt onder de Vogelrichtlijn en is aangewezen ter bescherming van twaalf broedvogelsoorten (Directie Natuur & Biodiversiteit, 2017). Van deze soorten kunnen de dodaars, aalscholver, ijsvogel, oeverwaluw en blauwborst als broedvogel in de omgeving van het projectgebied worden verwacht. Door het gebrek aan oevervegetatie en oeverwanden (ijsvogel en oeverwaluw) worden echter geen broedgevallen van deze soorten in het projectgebied verwacht. De watersnip en zwarte stern worden ook in de omgeving aangetroffen. Het gaat hier echter om niet-broedvogels die buiten de broedperiode werden waargenomen. De kwartelkoning is in de omgeving van De Bijland zeer zeldzaam te noemen. Alle waarnemingen uit het gebied zijn ouder dan 10 jaar en hadden geen betrekking op het projectgebied. De dichtstbijzijnde locatie waar de afgelopen 10 jaar territoria werden aangetroffen bevond zich in de Klompenwaard, circa 4 kilometer ten noordwesten van De Bijland. De overige soorten; roerdomp, woudaap, porseleinhoen en grote karekiet zijn zeldzaam tot zeer zeldzaam te noemen en zijn volgens openbare ver-

spreidingsgegevens niet in de omgeving van het projectgebied waargenomen. Het gaat om verstoring gevoelige soorten die hoge eisen stellen aan hun habitat en niet voorkomen in gebieden waar veel recreatie plaatsvindt.

Niet-broedvogels

In Natura 2000-gebied Rijntakken worden meerdere niet-broedvogels beschermd. Zo zijn er instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor 26 soorten: namelijk de fuut, aalscholver, kleine zwaan, wilde zwaan, toendrarietgans, grauwe gans, kolgans, brandgans, bergeend, smient, krakeend, wilde eend, wintertaling, pijlstaart, slobbeend, tafeleend, kuifeend, nonnetje, meerkoet, scholekster, goudplevier, kievit, kemphaan, grutto, wulp en tureluur. Bij de instandhoudingsdoelstellingen gaat het om de bescherming van slaappleatsfunctie, foerageerfunctie of beide voor deze soorten (Directie Natuur & Biodiversiteit, 2017).

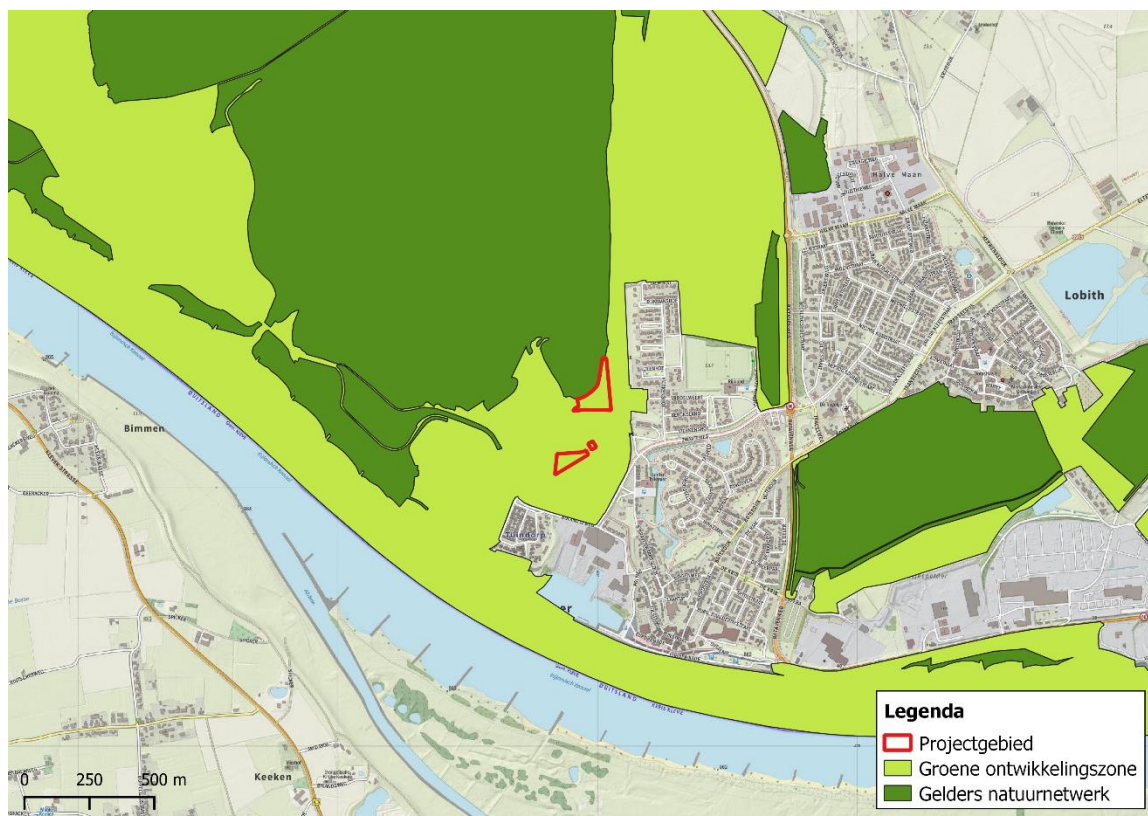
Van de bovengenoemde niet-broedvogels kunnen de wilde zwaan, kleine zwaan, pijlstaart, slobbeend, nonnetje, kemphaan en grutto worden aangemerkt als schaars of vrij schaars. Deze soorten worden niet op of rondom het projectgebied verwacht. In het projectgebied ontbreekt het aan een natuurlijke overgang van water op land, waardoor het voor deze soorten ongeschikt is. In grote delen van De Bijland is daarnaast sprake van een hoge recreatiedruk; het projectgebied inbegrepen. De schaarse tot vrij schaarse soorten zoeken over het algemeen plekken op waar meer rust is gewaarborgd. Ook houden ze enige afstand van bebouwing. Hierdoor kunnen significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van schaarse niet-broedvogels worden uitgesloten.

De overige niet-broedvogels zijn algemeen, vrij algemeen of zeer algemeen te noemen. Hiertussen bevinden zich de toendrarietgans, kolgans, brandgans, smient, goudplevier, kievit, wulp en tureluur. Het merendeel van de overwinterende of doortrekkende individuen uit dit rijtje concentreert zich in de delen van het Natura 2000-gebied die als natuurgebied worden beheerd, zoals de ten westen van het projectgebied gelegen Millingerwaard. Qua habitat en verstoring gevoeligheid zijn deze soorten niet in of aan de rand van het projectgebied te verwachten. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden kunnen voor deze soorten worden uitgesloten.

Gebaseerd op de aanwezige habitat kunnen algemene niet-broedvogels als de fuut, grauwe gans, bergeend, krakeend, wilde eend, tafeleend, kuifeend, meerkoet en scholekster wel redelijkerwijs in het gebied aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek werden de fuut en de meerkoet aangetroffen. Dit zijn soorten die buiten de broedtijd minder verstoring gevoelig zijn en ook voor kunnen komen in gebieden waar recreatie plaatsvindt. Daarnaast kan gesteld worden dat verstoring van deze niet-broedvogels niet toeneemt door de ontwikkelingen, aangezien in de huidige situatie ook recreatie plaatsvindt in de periode april t/m oktober. Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen worden uitgesloten omdat, indien er verstoring plaatsvindt, genoeg uitwijkmogelijkheden zijn in andere delen van De Bijland.

Natuurnetwerk Nederland en Groene Ontwikkelingszone

Alle percelen zijn gelegen binnen de Groene Ontwikkelingszone (GO) en de camperplaatsen grenzen direct aan het Gelders Natuurnetwerk (GNN); de Gelderse gebieden van Natuurnetwerk Nederland (figuur 8). Gezien het projectgebied zich binnen de Groene Ontwikkelingszone bevindt moet worden aangetoond dat de kernkwaliteiten niet significant worden aangetast, voordat de ontwikkelingen mogelijk gemaakt kunnen worden. De kernkwaliteiten van het GO en GNN op deze locatie zijn toegevoegd in bijlage 3.



Figuur 8. Ligging deelgebieden (rood kader) t.o.v. het Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en de Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen).

Effecten op kernkwaliteiten die op voorhand zijn uit te sluiten voor alle deelgebieden zijn effecten op de rivier, op het onderdeel zijn van de Gelderse Poort, op de natuurcomplexen Oude Waal, de stroomdalgraslanden, het leefgebied van de steenuil en kamsalamander, de cultuurhistorische waarde en de abiotiek. Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van deze gebieden of de ontwikkelingen hebben geen effect op deze kernkwaliteiten.

Er worden geen significant negatieve effecten verwacht op weide-, water- en moerasvogels gezien er op de locatie van de camperplaatsen al recreatie plaatsvindt en op de locatie van de bedrijfswoning reeds een gebouw staat. Op de locatie van de botenloods worden geen weidevogels verwacht en verdere negatieve effecten op vogels kunnen worden uitgesloten door de haag en bosschages intact te houden. Door deze te behouden vindt er ook geen effect plaats op de kernkwaliteit kleinschalig landschap. Significant negatieve effecten op vleermuizen, amfibieën, vissen en bevers zijn uit te sluiten vanwege de kleinschalige ingrepen en de afwezigheid van geschikte (aquatische) leefgebieden.

De kernkwaliteiten rust en donkerte moeten behouden worden door verstoring door licht en geluid te beperken, vooral bij de camperplaatsen. Anderzijds is dit gebied bestemd voor recreatie, waardoor er geen verslechtering van deze kernkwaliteit wordt verwacht. Er wordt geen verslechtering van ruimte verwacht op de percelen van de camperplaatsen en de bedrijfswoning, omdat daar reeds recreatie en bebouwing aanwezig is. Echter, verslechtering van de kernkwaliteit ruimte is niet geheel uit te sluiten op het perceel van de botenloods. Een ander effect op kernkwaliteiten wat bij de botenloods niet geheel is uit te sluiten,

is de onbebouwdheid van de uiterwaarde. Daarnaast wordt geadviseerd met het waterschap te overleggen in het kader van de ecosysteemdienst wateropvang en – afvoer, voordat het perceel bebouwd wordt.

Vervolgens zijn er ook kernkwaliteiten die bevorderd worden door de realisatie van de camperplaatsen en de botenloods, namelijk het recreatief gebied in de uiterwaarden en de ecosysteemdienst recreatie. De mogelijke effecten op de kernkwaliteiten zijn in onderstaande tabel per deelgebied weergegeven.

Kernkwaliteit	Camperplaatsen	Botenloods	Bedrijfswoning
Dynamische rivier met geologische en geomorfologische dynamiek, water-, sediment- en diasporentransport;	Nee	Nee	Nee
Onderdeel van Nationaal Landschap Gelderse Poort	Nee	Nee	Nee
Uiterwaarden Boven-Rijn met vooral industrieel/recreatief landschap: klei- en zandwinningen, recreatiegebied	Bevorderend voor recreatie in het gebied	Bevorderend voor recreatie in het gebied	Nee
Natuurcomplexen Oude Waal - Byland, Lobberdse Waard	Nee	Nee	Nee
Parel Bijlanddijk, Helicopterveld: zeer rijk stroomdalgrasland met veel zeldzame soorten en plantengemeenschappen	Nee	Nee	Nee
Waarden voor weidevogels, water- en moerasvogels, vleermuizen, amfibieën, vissen en bevers	Geen verslechtering	Haag en boschages laten staan	Nee
Leefgebied steenuil en kamsalamander	Nee	Nee	Nee
Plaatselijk kleinschalige landschappen met strangen, hagen en singels, knotwilgen en kleine ooi-bosjes	Nee	Haag en boschages laten staan	Nee
Cultuurhistorische waarden van de uiterwaarden, oude kavelpatronen, doorbraakkolken, waterstaatswerken (kades en sluisjes), kleiwinningen	Nee	Nee	Nee
Onbebouwdheid van de uiterwaarden (enkele boerderijen en steenfabrieken)	Nee	Verslechtering	Nee
Rust, ruimte en donkerte	Licht en geluid beperken. Geen verslechtering ruimte	Licht en geluid beperken. Mogelijk verslechtering ruimte	Licht en geluid beperken. Geen verslechtering ruimte
Abiotiek: aardkundige waarden (o.m. reliëf van oeverwallen, strangen en andere stromingspatronen), kwel, bodem	Nee	Nee	Nee
Ecosysteemdiensten: recreatie, wateropvang en –afvoer	Bevorderend voor recreatie in het gebied	Bevorderend voor recreatie. Overleg waterschap	Nee

5.2 Soortbescherming

Grondgebonden zoogdieren

Algemene soorten

Er wordt verwacht dat er verschillende algemene grondgebonden zoogdieren kunnen voorkomen in en rondom het projectgebied. Enkele voorbeelden hiervan zijn de haas, egel en mol. Het is niet uit te sluiten dat deze zoogdieren in het projectgebied aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden. Voor de meeste grondgebonden zoogdieren geldt in Gelderland een vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Verder geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht, waarbij alle handelingen die nadelige gevolgen veroorzaken achterwege gelaten moeten worden (Wnb artikel 1.11). Er zijn tijdens het veldbezoek een haas, enkele molshopen en muizenholen waargenomen. De mol is echter geen beschermde soort en voor de haas en alle algemeen voorkomende muizensoorten geldt in Gelderland een vrijstelling van de Wet natuurbescherming.

Strikt beschermde soorten

Op basis van verspreidingsgegevens kunnen de volgende strikt beschermde zoogdiersoorten in en om het projectgebied voorkomen: eekhoorn, bever, steenmarter, bunzing en hermelijn.

Eekhoorns bouwen nesten in bomen die vooral 's winters goed waarneembaar zijn. Het nest is bolvormig en heeft een doorsnede van 30 tot 50 cm. Soms gebruiken ze ook boomholtes, oude kraaien- of eksternesten of grote nestkasten als nestplaats. Nesten van eekhoorns kunnen op die van de ekster lijken, maar zijn te onderscheiden aan de aanwezigheid van blaadjes (Zoogdiervereniging, 2020). In het projectgebied werden dergelijke nesten echter niet aangetroffen. Ook zijn geschikte boomholtes, nestkasten en oude kraaien- en eksternesten niet aanwezig. De aanwezigheid van verblijfplaatsen in het projectgebied kan daarom worden uitgesloten.

De bever komt voor langs waterlopen en meren in de omgeving van loof- en gemengde bossen. Sporen die ze in het landschap achterlaten zijn dammen, vraatsporen en burchten. Burchten worden gemaakt op plekken met een stabiel waterniveau, waardoor ze vaak worden aangetroffen langs meren en zijtakken van rivieren en beken. Hier bouwen ze burchten in rietland en bosopslag aan de oevers van water. Waarnemingen van de bever zijn de afgelopen 10 jaar herhaaldelijk gedaan in De Bijland. De meeste waarnemingen komen uit de zuidwesthoek van de plas en er bevindt zich een burcht in het westelijke deel van de jachthaven. Tijdens de quickscan werden er in het projectgebied geen sporen van bevers aangetroffen. De locatie van de camperplaatsen, aan de zuidoosthoek van De Bijland, kan in potentie bezocht worden door bevers, maar het is niet waarschijnlijk dat dit gebied onderdeel uitmaakt van de essentiële functionele leefomgeving. De oevers van het projectgebied zijn namelijk geheel onbegroeid en worden door bezoekers van De Bijland gebruikt als recreatiestrand.

Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes en dergelijke als verblijfplaats. De te slopen werfkeet vormt geen geschikte verblijfplaats voor de steenmarter, aangezien deze geen verblijfsruimte biedt aan de steenmarter. De aanwezigheid van een verblijfplaats van de steenmarter kan daarom worden uitgesloten.

De bunzing en hermelijn zijn afhankelijk van water in de omgeving en voldoende schuilmogelijkheden (Bouwens, 2017). Water is in de omgeving ruim aanwezig, maar gezien de recreatieplas en het ijsbaanperceel uit open grasveld bestaat zonder schuilmogelijkheden vormt dit geen geschikte habitat voor de bunzing en hermelijn en kunnen negatieve effecten op deze soorten worden uitgesloten. Bij het perceel van de nieuwe

botenloods zijn wel schuilmogelijkheden aanwezig; namelijk in de vorm van hoge grassen en struikvegetatie aan de randen van het perceel (figuur 2, figuur 9). Gezien de geschiktheid van dit cluster kan de aanwezigheid van deze soorten niet worden uitgesloten. Als de haag en andere bosschages worden verwijderd ten behoeve van de ontwikkelingen is nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen.



Figuur 9. Schuilmogelijkheden in de vorm van hoge grassen aan achterzijde (links) en een sleedoornhaag met braam aan zijkant (rechts) van het botenloodsperceel.

Vleermuizen

Op basis van openbare verspreidingsgegevens kunnen in de omgeving van het projectgebied de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis. Alle vleermuissoorten vallen onder de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5).

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten zoals de rosse vleermuis en gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis. Er zijn ook soorten die zowel gebouw- als boombewonend zijn. Vervolgens wordt er onderscheid gemaakt in typen verblijfplaatsen, bijvoorbeeld zomer- en paarverblijven.

In het projectgebied zijn echter geen geschikte gebouwen of bomen aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuissoorten. De te slopen werfkeet bevat wel een spleet aan de dakrand, maar deze biedt geen ruimte om een eventuele loze ruimte onder het dak te bereiken (figuur 10). Negatieve effecten op verblijfplaatsen als gevolg van de ontwikkelingen kunnen daarom worden uitgesloten.



Figuur 10. Spleet aan de dakrand van de werfkeet (links) en een foto waar te zien is dat deze is afgesloten met kunststof (rechts).

Essentiële foerageergebieden

De in Nederland voorkomende vleermuizen leven allemaal van insecten. Ze foerageren daarom op allerlei plekken waar veel vliegende insecten aanwezig zijn. Enkele voorbeelden van dit soort gebieden zijn windbeschutte plaatsen langs lijnvormige elementen (bijv. sloten, beken en houtwallen), maar ook open plekken in bosgebieden of langs oevers met rietkragen. Bij het verdwijnen van essentiële foerageergebieden gaan de verblijfplaatsen ook verloren. In het projectgebied zou de sleedoornhaag langs het perceel van de toekomstige botenloods kunnen bijdragen aan de foerageerfunctie. Als deze haag wordt verwijderd is er echter voldoende alternatief in de omgeving, waardoor negatieve effecten op foerageergebieden van vleermuizen uitgesloten kunnen worden.

Vliegroutes

Vleermuizen volgen vaak lijnvormige elementen om heen en weer te bewegen tussen de verblijfplaatsen en foerageergebieden. Het behoud van lijnvormige landschapselementen is daarom van groot belang voor de instandhouding van vleermuispopulaties. Er worden bij het eventueel verwijderen van de haag geen kwetsbare verbindingen aangetast. In de omgeving zijn voldoende bomen aanwezig die als verbinding gebruikt kunnen worden. Omdat vleermuizen voldoende gelegenheid hebben om door het landschap te navigeren kunnen negatieve effecten op vliegroutes worden uitgesloten.

Vogels

Algemene soorten

Alle in het wild levende vogelsoorten mogen niet opzettelijk gestoord, gevangen of gedood worden volgens de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1). Tevens zijn alle vogelsoorten tijdens het broedseizoen beschermd. Hier geldt dat buiten het broedseizoen gewerkt moet worden om verstoring te voorkomen. Voor de meeste vogels kan worden aangenomen dat het broedseizoen van maart tot en met juli loopt, maar bij enkele soorten begint het seizoen eerder of loopt het langer door. Geldend hierbij is de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende algemene soorten waargenomen: fuut, meerkoet, tijtjaf, heggenmus en witte kwikstaart. De sleedoornhaag en bosschages rondom het perceel van de toekomstige botenloods vormen een geschikte nestlocatie voor algemene broedvogelsoorten. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen, maar gezien de dichtheid van de vegetatie en het nog niet aanwezig zijn van vele trekvogelsoorten is het is op voorhand niet uit te sluiten dat algemene vogelsoorten tot broeden komen in het projectgebied. Indien wordt besloten de haag en andere bosschages aan de rand van het perceel te verwijderen moet dit buiten het vogelbroedseizoen plaatsvinden.

Strikt beschermde soorten

Van sommige vogelsoorten zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. In de omgeving van het projectgebied kunnen dit zijn: ooievaar, buizerd, havik, sperwer, kerkuil, ransuil, gierzwaluw en huismus. Van deze strikt beschermde soorten kan de gierzwaluw op voorhand worden uitgesloten. Deze soort broedt in Nederland enkel in stenige bebouwing, zoals holtes en spleten in kerkgebouwen en onder dakpannen van woningen. Geschikte gebouwen zijn niet in het projectgebied aanwezig. Ook de havik en sperwer kunnen op voorhand worden uitgesloten. Beide soorten broeden in bosgebieden, parken en houtopslag met voldoende ruimte om zich terug te trekken. Bij voorkeur bevinden nesten zich in naaldbomen. Geen van deze elementen is echter aanwezig in het projectgebied.

De ooievaar komt voor in uiterwaarden met hoge waterstanden, zoals het projectgebied. De soort broedt op speciaal voor de soort ontworpen palen en soms op daken of in bomen. In het projectgebied zijn dit soort nesten niet waargenomen, waardoor negatieve effecten op de ooievaar kunnen worden uitgesloten.

De buizerd is een veelvoorkomende roofvogel die in allerlei habitats voorkomt. Hij komt ook voor in boerenlandschap, moerasbossen en weilanden, waardoor het projectgebied een geschikte leefomgeving vormt voor deze soort. De soort bouwt een groot nest en broedt het liefst in hoge bomen en soms ook in struiken. Nesten van de buizerd zijn echter niet aangetroffen in het gebied, waardoor negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

De kerkuil leeft doorgaans in cultuurlandschappen waar ook kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen en bosjes worden aangetroffen. De soort broedt in Nederland in ongeveer 90% van de gevallen in nestkasten die in boerenschuren zijn geplaatst. Soms worden hooizolders gebruikt (BIJ12, 2017^a). In het projectgebied is echter geen geschikte nestgelegenheid aanwezig, waardoor negatieve effecten op nestlocaties van kerkuilen kunnen worden uitgesloten.

De ransuil leeft in kleinschalige landbouwlandschappen, bosranden, parken en open bosgebieden. De soort broedt meestal in oude nesten van kraaien, eksters en soms in oude nesten van reigers, roofvogels of eekhoorns. Bij voorkeur bevinden deze zich in naaldbomen, maar ook in boomopslag, houtwallen en vrijstaande bomen (Vogelbescherming Nederland, 2020^b). Nesten van kraaien, eksters, reigers, roofvogels en eekhoorns zijn niet aangetroffen in het projectgebied, waardoor ook nesten van ransuilen kunnen worden uitgesloten.

De huismus is een standvogel die gebonden is aan bebouwing en komt voornamelijk voor in dorpen en steden. Tijdens het veldbezoek zijn er op en om de projectlocatie geen huismussen aangetroffen. Het enkele gebouwtje op de projectlocatie vormt geen geschikte broedgelegenheid, omdat invliegopeningen afwezig zijn. De huismus kan daarom als broedvogel in het projectgebied worden uitgesloten.

Vervolgens zijn er ook soorten waarvan het nest alleen jaarrond beschermd is als er zwaarwegende ecologische redenen zijn. Dit zijn voornamelijk hollenbroeders, maar ook soorten die op of tegen gebouwen aan nestelen zoals zwarte roodstaart, huiszwaluw en boerenzwaluw. In de omgeving van het projectgebied zijn echter voldoende uitwijkmogelijkheden, waardoor er geen ecologisch zwaarwegende redenen zijn om potentiële nesten van deze soorten jaarrond te beschermen.

Reptielen en amfibieën

Algemene soorten

Op basis van de openbare verspreidingsgegevens zijn de gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker en kleine watersalamander te verwachten in de omgeving van het projectgebied. Er is één enkel aquatisch element waargenomen, namelijk een ondergelopen boot in het perceel van de nieuwe botenloods. Hierin werd de meerkikker waargenomen. Voor deze en de eerder genoemde algemene amfibieën geldt een vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Verder geldt wel de algemene zorgplicht, waarbij alle handelingen die nadelige gevolgen veroorzaken achterwege gelaten moeten worden (Wnb artikel 1.11).

Strikt beschermde soorten

Uit de openbare beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat de gladde slang, hazelworm, zandhagedis, poelkikker, kamsalamander en rugstreeppad in de omgeving van het projectgebied kunnen voorkomen. Al deze soorten worden beschermd volgens de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.10). Van deze strikt beschermde soorten kunnen de gladde slang, hazelworm en zandhagedis op voorhand worden uitgesloten. Deze soorten komen allen voor op zand(- en löss)gronden, waardoor het projectgebied geen geschikt habitat vormt.

De poelkikker komt vooral op hogere zandgronden voor, maar ook rond het rivierengebied. Het is een kritische soort die de voorkeur geeft aan een goed begroeide oeverzone (RAVON 2020^a). Gezien het water in de ondergelopen boot geen natuurlijke oever of oevervegetatie bevat, wordt de poelkikker niet verwacht in dit projectgebied en zijn negatieve effecten uit te sluiten.

De kamsalamander wordt vaak aangetroffen in kleinschalige landschappen met elementen als struweel en houtwallen. De soort is afhankelijk van voortplantingswater met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie (RAVON, 2020^b). Evenals de poelkikker is deze soort uit te sluiten, omdat het gevonden water geen geschikte voortplantingsbiotoop vormt.

De rugstreeppad komt voor in heidevennen, braakliggende terreinen, zandafgravingen, duinen, uiterwaarden en sloten in akker- en graslandgebieden. Doordat de rugstreeppad een slechte zwemmer is, is deze soort afhankelijk van ondiep voortplantingswater (RAVON, 2020^c). Het aanwezige water bij de toekomstige botenloods is te diep voor de rugstreeppad. Het ondergelopen veld zou eventueel geschikt kunnen zijn, maar het gebied staat alleen onder water in de wintermaanden en niet tijdens de voortplantingsperiode van de rugstreeppad, tussen april en september (BIJ12, 2017^b). Door het ontbreken van geschikt voortplantingswater kunnen negatieve effecten op deze soort worden uitgesloten.

Overige beschermde diersoorten

De sleedoornpage komt voor in houtwallen, bosranden en hagen. Waardplanten van de soort zijn verschillende *Prunus*-soorten, waaronder de sleedoorn (De Vlinderstichting, 2020). In het projectgebied zijn waardplanten aanwezig, maar uit openbare beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat de sleedoornpage niet in dit gebied voorkomt.

Verder zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde vissen, weekdieren, libellen en kevers rondom het projectgebied. Negatieve effecten op de overige strikt beschermde soortgroepen zijn daarom uitgesloten.

Vaatplanten

Op basis van de openbare verspreidingsgegevens zijn er geen beschermde vaatplanten te verwachten in het projectgebied. Tijdens het veldbezoek zijn enkel algemene soorten waargenomen, zoals paarse dove-netel, madeliefje, kleine brandnetel, duizendblad, grote ereprijs, smalle weegbree, kleeftkruid en glad walstro. De meeste van deze soorten zijn kenmerkend voor voedselrijke tot zeer voedselrijke bodems. Omdat de beschermde vaatplanten hoge eisen stellen aan hun leefomgeving zijn ze niet in dit projectgebied te verwachten. Hierdoor zijn negatieve effecten op beschermde vaatplanten uit te sluiten.

5.3 Samenvatting

Onderstaande tabel geeft de soorten die (mogelijk) aanwezig zijn weer, de effecten waar ze last van hebben en eventuele vervolgstappen die genomen moeten worden.

Soortgroep	Soort(en)	Aanwezigheid	Mogelijk effect	Opmerkingen
Grondgebonden zoogdiersoorten	Bunzing en hermelijn	Mogelijk (loods)	Verstoring functionele leefomgeving	Nader onderzoek no- dig als bosschages en haag worden verwij- derd
	Algemene soorten	Ja	Nee*	-
Vleermuizen	Verblijfplaatsen gebouwbewo- nende soorten	Nee	Nee	-
	Verblijfplaatsen boombewonende soorten	Nee	Nee	-
	Foerageer- gebieden	Nee	Nee	-
	Vliegroutes	Nee	Nee	-
Vogels	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-
	Algemene soorten	Mogelijk	Verstoring nestplaatsen	Werken buiten het vogelbroedseizoen (loods)
Reptielen en amfibieën	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-
	Algemene soorten	Mogelijk	Nee*	-
Overige diersoorten	-	Nee	Nee	-
Vaatplanten	-	Nee	Nee	-

*Er dient wel rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

6 CONCLUSIE

6.1 Conclusies soort- en gebiedsbescherming

Er is onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten van het project op vaste verblijf- en rustplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten (Wnb). Daarnaast zijn de mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden onderzocht.

Soortbescherming

Van een aantal soorten is de aanwezigheid in het projectgebied niet uit te sluiten. Hieronder wordt per soort(groep) ingegaan op de bescherming en de mogelijke effecten die zij kunnen ondervinden door de werkzaamheden.

Bunzing en hermelijn (botenloods)

De bunzing en hermelijn vallen onder de nationaal beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Het perceel van de nieuwe botenloods vormt mogelijk een geschikt leefgebied voor deze soorten, vanwege de schuilmogelijkheden in de vorm van hoge grassen, sleedoornhaag en bosschages. Enkel als deze vegetatie wordt verwijderd ten behoeve van de ontwikkelingen is nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van deze kleine marterachtigen. Uit nader onderzoek zal moeten blijken of de soorten aanwezig zijn en of er een vergunning van de Wet natuurbescherming moet worden aangevraagd.

Gebiedsbescherming

Het perceel van de camperplaatsen ligt binnen Natura 2000-gebied Rijntakken en de locatie voor de botenloods en bedrijfswoning liggen respectievelijk op 250 en 140 meter afstand. Omdat de werkzaamheden van de loods en bedrijfswoning niet plaatsvinden binnen het Natura 2000-gebied, van tijdelijke aard zijn en zich ruimtelijk beperken, zijn zowel de actuele als de blijvende impact op de geldende instandhoudingsdoelstellingen te verwaarlozen. In dit licht mag verwacht worden dat geen vergunningplicht aan de orde is vanuit de Wet natuurbescherming.

De camperplaatsen worden geheel binnen het Natura 2000-gebied geplaatst. Het terrein wordt hierbij niet verhard en de camperplaatsen zullen enkel van april t/m oktober bezet zijn. In deze maanden vindt er in de huidige situatie ook dag- en waterrecreatie plaats op deze locatie. Het gebied is volgens het vigerend bestemmingsplan uit 2008 ook aangewezen als recreatiegebied. Verstoringen die niet geheel uit te sluiten zijn, zijn mechanische verstoring, optische verstoring, verstoring door licht, geluid en verontreiniging. Mechanische verstoring (betreding) en optische verstoring resulteren niet in significant negatieve effecten, gezien het gebied niet gedurende het hele jaar bezet is en het gebied in de huidige situatie ook fungeert als parkeerplaats/recreatie.

Verder zijn verstoringen door geluid en licht niet geheel uit te sluiten. Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door verstoring door geluid en licht 's nachts zoveel mogelijk te beperken. Verstoring door licht is voornamelijk van toepassing op vleermuizen. Vaak wordt groen licht gebruikt als natuurvriendelijk licht, maar vleermuizen blijken zowel groen als wit licht te vermijden. Bij gebruik van verlichting in De Bijland wordt aangeraden om te focussen op licht dat de minste verstoring van vleermuizen veroorzaakt. Dit kan het beste met amberkleurig licht. Onderzoek toonde aan dat in volledig donkere gebieden en bij amberkleurig licht geen gedragsveranderingen bij vleermuizen optreden (Zoogdiervereniging, 2011).

Daarnaast is verontreiniging door menselijk afval een belangrijk aandachtspunt. Er moet in het gebied voldoende gelegenheid zijn voor recreanten om hun afval weg te gooien. Een andere manier om deze verstoring tegen te gaan is door afval te rapen in rondom de projectgebieden. Voor verstoring door geluid en licht en verontreiniging van de gronden wordt geadviseerd toezicht te houden of handhavend op te treden naar toeristen en recreanten. Door hier aandacht aan te besteden kunnen significante negatieve effecten op het Natura 2000-gebied en de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen worden uitgesloten.

Het projectgebied valt geheel binnen de Groene Ontwikkelingszone (GO) en ligt op kleine afstand van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Er worden bij de camperplaatsen en bedrijfswoning geen significante negatieve effecten verwacht op de kernkwaliteiten van de GO en het nabijgelegen GNN. Verder is recreatie ook een van de kernkwaliteiten van dit gebied en die wordt juist versterkt door de voorgenumen ontwikkelingen.

Ten behoeve van de kernkwaliteit kleinschalige landschap en broedvogels wordt geadviseerd de haag en de bosschages rondom het botenloodsperceel te behouden. Bij het perceel van de botenloods zijn negatieve effecten op de kernkwaliteiten 'ruimte' en 'onbebouwdheid van de uiterwaarden' niet geheel uit te sluiten. Tegenover deze mogelijke negatieve effecten op de kernkwaliteiten staat wel een versterking van de kernkwaliteit 'uiterwaarden: recreatiegebied' en 'ecosysteemdienst: recreatie'. Concluderend wordt verwacht dat de realisatie van de botenloods (als de haag en bosschages behouden blijven) per saldo niet leidt tot een verslechtering van de kernkwaliteiten van het GO. Wel wordt er geadviseerd de botenloods landschappelijk in te passen voor een verdere versterking van het GO op dit perceel.

6.2 Aanvullend onderzoek (botenloods)

Per 1 maart 2019 zijn de bunzing en hermelijn niet meer vrijgesteld in de provincie Gelderland. Gezien de aanwezigheid van lijnvormige structuren is nader onderzoek nodig naar de kleine marterachtigen indien wordt besloten de bosschages en sleedoornhaag rondom het perceel van de botenloods te verwijderen. Voor de werkwijze kan gebruik worden gemaakt van de Handreiking Kleine Marterachtigen van de Provincie Noord-Brabant (thans het enige onderzoeksprotocol). Er kan dan gebruik worden gemaakt van camera-vallen en zogenoemde marterboxen. Tussen 1 maart en 31 augustus worden deze voor een periode van tenminste zes weken geplaatst in het meest kansrijke deel van het projectgebied.

7 LITERATUURLIJST

7.1 Referenties

- BIJ12 (2016). *Portaal Natuur en Landschap. Natuurbeheerplannen*. Geraadpleegd op 23 maart 2020 via <https://flamingo.bij12.nl/pnl-viewer/app/PNLNatuurbeheerplan>
- BIJ12 (2017^a). *Kennisdocument Kerkuil, Tyto alba, versie 1.0, juli 2017*. BIJ12, Utrecht, Nederland
- BIJ12 (2017^b). *Kennisdocument Rugstreeppad, Bufo calamita, versie 1.0, juli 2017*. BIJ12, Utrecht, Nederland
- Bouwens, S. (2017). *Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming*. 's-Hertogenbosch, Nederland: Zoogdierverseniging Nederland en Provincie Noord-Brabant
- De Vlinderstichting (2020). *Sleedoornpag, Thecla betulae*. Geraadpleegd op 20 maart 2020 via <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/sleedoornpag>
- Directie Natuur & Biodiversiteit (2017). *Wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied Rijntakken: De Staatssecretaris van Economische Zaken*. Geraadpleegd op 23 maart 2020 via https://www.natura2000.nl/sites/default/files/gebied_documenten/N2K038_066-068%20WB%20VH%20Rijntakken%20%28wijziging%202017%29_webversie.pdf
- Ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit (2020). *Effectenindicator Natura 2000-gebieden*. Geraadpleegd op 17 februari 2020 via <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1>
- Natura 2000 (2020). *Rijntakken. Doelstelling*. Geraadpleegd op 23 maart 2020 via <https://www.natura2000.nl/gebieden/gelderland/rijntakken/rijntakken-doelstelling>
- Provincie Gelderland (2018^a). *Omgevingsvisie Gaaf Gelderland*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.
- Provincie Gelderland (2018^b). *Geconsolideerde Omgevingsverordening (december 2018)*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.
- RAVON (2020^a). *Poelkikker, Pelophylax lessonae*. Geraadpleegd op 19 maart 2020 via <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/poelkikker>
- RAVON (2020^b). *Kamsalamander, Triturus cristatus*. Geraadpleegd op 19 maart 2020 via <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/kamsalamander>
- RAVON (2020^c). *Rugstreeppad, Epidalea calamita*. Geraadpleegd op 18 maart 2020 via <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/rugstreeppad>

Zoogdiervereniging (2011). *Een vleermuisvriendelijke kleur voor vleermuizen*. Geraadpleegd op 23 maart 2020 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/nieuws/2011/een-vleermuisvriendelijke-kleur-voor-verlichting>

Zoogdiervereniging (2020). *Eekhoorn*. Geraadpleegd op 20-3-2020 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn>

7.2 Gebruikte websites

www.pdok.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.waarneming.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.RAVON.nl

7.3 Overige geraadpleegde bronnen

Dietz, C. & Kiefer, A. (2016). *Bats of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: Bloomsbury Publishing.

Jędrzejewski, W. & Sidorovich, V. (2010). *The art of tracking animals*. Białowieża, Polen: Mammal Research Institute Polish Academy of Sciences Białowieża.

Svensson, L., Mullarney, K. & Zetterström (2009). *Birds of Europe* (2e ed.). Londen, Verenigd Koninkrijk: HarperCollins Publishers.

BIJLAGE 1

Effectenindicator Natura 2000-gebieden

Effectenindicator voor activiteit 'woningbouw' op Natura 2000-gebied Rijntakken (Ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit, 2020).

Storingsfactor	Verstoring door mechanische effecten															
	1	2	7	8	13	14	15	16	17	Verstoring door trilling						
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Optische verstoring						
Beken en rivieren met waterplanten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Verstoring door licht						
Slikkige rivieroevers	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Verstoring door geluid						
*Stroomdalgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Verdroging						
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Verontreiniging						
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Versnippering						
Beuken-eikenbossen met hulst	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Oppervlakteverlies						
*Vochtige alluviale bossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Droge hardhoutoibossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Bever	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Bittervoorn	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Eift	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Grote modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Kamsalamander	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Meervleermuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Rivierdonderpad	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Rivierprik	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Zalm	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Zeeprik	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Aalscholver (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Aalscholver (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Bergeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Blauwborst (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Brandgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Dodaars (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Dodaars (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Fuut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Goudplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Grauwe Gans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Grote karekiet (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Grutto (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
IJsvogel (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Kemphaan (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Kemphaan (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Kievit (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Kolgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Krakeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Kuifeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Kwartelkoning (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Meerkoet (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Nonnetje (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Oeverzwaluw (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Pijlstaart (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Roerdomp (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Roerdomp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Scholekster (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Slobeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Smient (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■							

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig
 ■ niet gevoelig
 □ n.v.t.
 ... onbekend

Effectenindicator voor activiteit 'landrecreatie' op Natura 2000-gebied Rijntakken (Ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit, 2020).

Storingsfactor	Verstoring door mechanische effecten							Verstoring door mechanische effecten						
	1	7	13	14	16	17		1	7	13	14	16	17	
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Beken en rivieren met waterplanten	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Slikkige rivieroever	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
*Stroomdalgraslanden	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Glanshaver- en vossenstaarthoilanden	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Beuken-eikenbossen met hulst	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
*Vochtige alluviale bossen	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Droge hardhoutoibossen	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Bever	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Bittervoorn	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Elft	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Grote modderkruiper	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Kamsalamander	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Meervleermuis	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Rivieronderpad	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Rivierprik	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Zalm	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Zeebek	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Aalscholver (broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Aalscholver (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Bergeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Blauwborst (broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Brandgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Dodaars (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Dodaars (broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Fuut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Goudplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Grauwe Gans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Grote karekiet (broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Grutto (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
IJsvogel (broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Kemphaan (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Kemphaan (broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Kievit (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Kolgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Krakeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Kuifeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Kwartelkoning (broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Meerkoet (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Nonnetje (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Oeverzwaluw (broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Pijlstaart (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Roerdomp (broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Roerdomp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Scholekster (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Slobeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Smient (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Tafeleend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Toendrarietgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Tureluur (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Watersnip (broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Watersnip (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Wilde eend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Wilde Zwaan (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Wintertaling (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Woudaapje (broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Wulp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	
Zwarte Stern (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■		■	■	■	■	■	■	

■

 zeer gevoelig

■

 gevoelig

■

 niet gevoelig

■

 n.v.t.

...

 onbekend

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig
 ■ niet gevoelig
 ■ n.v.t.
 ... onbekend

BIJLAGE 2

Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Rijntakken (Natura 2000, 2020)

Habitattypen

Habitatype ?	Habitatsubtype ?	Status doel ?	Oppervlakte ?	Kwaliteit ?	Relatieve bijdrage ?	Kernopgave ?
H3150 - Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden		definitief	>	>	C	3.06
H3270 - Slikkige rivieroever		definitief	>	>		3.04,W
H6120 - Stroomdalgraslanden		definitief	>	>	A3	3.13,SG
H9120 - Beuken-eikenbossen met hulst		ontwerp	>	>	C	
H91F0 - Droge hardhoutoobossen		definitief	>	>	A3	3.14
H6430A - Ruigten en zomen	moerasspirea	definitief	=	=	C	
H6430B - Ruigten en zomen	harig wilgenroosje	ontwerp	=	=	C	
H6430C - Ruigten en zomen	droge bosranden	definitief	>	>	C	
H91E0C - Vochtige alluviale bossen	beekbegeleidende bossen	ontwerp	=	=	B1	
H6510A - Glanshaver	glanshaver	definitief	>	>	A1	3.13,SG
H6510B - Glanshaver	grote vossenstaart	definitief	>	>	C	3.09,W
H91E0A - Vochtige alluviale bossen	zachthoutoobossen	definitief	=	>	B2	3.07,W
H91E0B - Vochtige alluviale bossen	essen-iepenbossen	definitief	>	>	B2	3.07,W
H3260B - Beken en rivieren met waterplanten	grote fonteinkruiden	definitief	>	=	B	3.02,W

Habitatrichtlijnsoorten

Soort ?	Status doel ?	Populatie ?	Omvang leefgebied ?	Kwaliteit leefgebied ?	Relatieve bijdrage ?	Kernopgaven ?
H1095 - Zeeprik	definitief	>	>	>	C	
H1099 - Rivierprik	definitief	>	>	>	C	
H1106 - Zalm	definitief	>	=	=	C	
H1134 - Bittervoorn	definitief	=	=	=	C	
H1145 - Grote modderkruiper	definitief	>	>	>		
H1149 - Kleine modderkruiper	definitief	=	=	=		
H1163 - Rivierdonderpad	definitief	=	=	=		
H1166 - Kamsalamander	definitief	>	>	>		
H1318 - Meervleermuis	definitief	=	=	=	C	
H1337 - Bever	definitief	>	=	>	A1	
H1102 - Elft	definitief	>	=	=	C	

Broedvogels

Soort ?	Status doel ?	Aantal broedparen ?	Omvang leefgebied ?	Kwaliteit leefgebied ?	Relatieve bijdrage ?	Kernopgaven ?
A004 - Dodaars	definitief	45	=	=	C	
A017 - Aalscholver	definitief	660	=	=	C	
A021 - Roerdomp	definitief	20	>	>	B1	3.08,SG,SB,W
A022 - Woudaap	definitief	20	>	>	B2	
A119 - Porseleinhoen	definitief	40	>	>	B1	3.12,W
A122 - Kwartelkoning	definitief	160	>	>	B2	3.12,W
A153 - Watersnip	definitief	17	=	=	C	
A197 - Zwarte stern	definitief	240	=	=	B1	3.06
A229 - IJsvogel	definitief	25	=	=	C	
A249 - Oeverwaluw	definitief	680	=	=	B1	
A272 - Blauwborst	definitief	95	=	=	C	
A298 - Grote karekiet	definitief	70	>	>	B1	3.08,SG,SB,W

Niet-broedvogels

Soort ?	Status doel ?	Populatie ?	Populatie waarde ?	Instandhoudingsdoelstelling ?	Omvang leefgebied ?	Kwaliteit leefgebied ?	Relatieve bijdrage ?	Kernopgaven ?
A005 - Fuut	definitief	570	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	B1	
A017 - Aalscholver	definitief	1300	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	B1	
A037 - Kleine zwaan	definitief	100	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	C	3.10
A038 - Wilde zwaan	definitief	30	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	B2	3.10
A702 - Toendrarietgans	definitief	125	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	
A702 - Toendrarietgans	definitief	2800	maximum	Slaap- en rustplaats	=	=		
A041 - Kolgans	definitief	35400	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	A1	
A041 - Kolgans	definitief	180100	maximum	Slaap- en rustplaats	=	=		3.10
A043 - Grauwe gans	definitief	8300	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	B2	

A043 - Grauwegans	definitief	21500	maximum	Slaap- en rustplaats	=	=		3.10
A045 - Brandgans	definitief	920	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	
A045 - Brandgans	definitief	5200	maximum	Slaap- en rustplaats	=	=		3.10
A048 - Bergeend	definitief	120	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	B2	
A050 - Smient	definitief	17900	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	B2	3.10; 3.12,W
A051 - Krakeend	definitief	340	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	3.12,W
A052 - Wintertaling	definitief	1100	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	3.12,W
A053 - Wilde eend	definitief	6100	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	3.12,W
A054 - Pijlstaart	definitief	130	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	3.12,W
A056 - Slobeend	definitief	400	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	3.12,W
A059 - Tafeleend	definitief	990	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	B1	3.12,W
A061 - Kuifeend	definitief	2300	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	3.12,W
A068 - Nonnetje	definitief	40	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	B1	3.12,W
A125 - Meerkoet	definitief	8100	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	B2	
A130 - Scholekster	definitief	340	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	C	3.12,W
A140 - Goudplevier	definitief	140	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	
A142 - Kievit	definitief	8100	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	B2	3.12,W
A151 - Kemphaan	definitief	1000	maximum	Foerageergebied	=	=	B1	
A156 - Grutto	definitief	690	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	C	3.12,W
A160 - Wulp	definitief	850	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	C	3.12,W
A162 - Tureluur	definitief	65	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	C	3.12,W

BIJLAGE 3

Kernkwaliteiten GNN en GO

Nr.	149
Gebiedsnaam	Rijnwaardense uiterwaarden
kernkwaliteiten deelgebied natuur en landschap	• Dynamische rivier met geologische en geomorfologische dynamiek, water-, sediment- en diasporetransport; ecologisch kerngebied (Natura 2000-gebied) én verbinding tussen Midden-Europa en de Noordzeekust • onderdeel van Nationaal Landschap Gelderse Poort • uiterwaarden Boven-Rijn met vooral industrieel/recreatief landschap: klei- en zandwinnings, recreatiegebied • natuurcomplexen Oude Waal - Byland, Lobberdensch Waard • Parel Bijlanddijk, Helicopterveld: zeer rijk stroomdalgrasland met veel zeldzame soorten en plantengemeenschappen • waarden voor weidevogels, water- en moerasvogels, vleermuizen, amfibieën, vissen en bevers • leefgebied steenuil • leefgebied kamsalamander • plaatselijk kleinschalige landschappen met strangen, hagen en singels, knotwilgen en kleine oobosjes • cultuurhistorische waarden van de uiterwaarden, oude kavelpatronen, doorbraakkolken, waterstaatswerken (kades en sluisjes), kleiwinnings • onbebouwdheid van de uiterwaarden (enkele boerderijen en steenfabrieken) • rust, ruimte en donkerte • abiotiek: aardkundige waarden (o.m. reliëf van oeverwallen, strangen en andere stromingspatronen), kwel, bodem • ecosysteemdiensten: recreatie, wateropvang en -afvoer
aardkundige waarden	-
waardevol open gebied of verkaveling	-
parel	+
natte landnatuur	-
ontwikkelingsdoelen natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)	• Ontwikkeling stroomdalgraslanden en glanshaverhooilanden • ontwikkeling water- en oeverhabitats • ontwikkeling hard- en zachthoutoobossen • ontwikkeling moerassen, ruigteranden en laag gelegen bloemrijke graslanden • ontwikkeling populaties van water-, oever- en moerasvogels • ontwikkelen biotopen voor vlinders, reptielen, amfibieën, w.o. kamsalamander en vissen • ontwikkeling populatie bevers (en otters) • ontwikkeling coulissenlandschap met strangen, knotwilgenrijen en meidoornhagen (evenwijdig aan de stroom) met lokaal doorzichten op de rivier, dorpen en steden • behoud reliëf oeverwallen, strangen en andere stromingspatronen
ontwikkelingsdoelen natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone	• Ontwikkeling stroomdalgraslanden en glanshaverhooilanden • ontwikkeling water- en oeverhabitats • ontwikkeling hard- en zachthoutoobossen • ontwikkeling moerassen, ruigteranden en laag gelegen bloemrijke graslanden • ontwikkeling populaties van water-, oever- en moerasvogels • ontwikkelen biotopen voor vlinders, reptielen, amfibieën, w.o. kamsalamander en vissen • ontwikkeling populatie bevers (en otters) • ontwikkeling coulissenlandschap met strangen, knotwilgenrijen en meidoornhagen (evenwijdig aan de stroom) met lokaal doorzichten op de rivier, dorpen en steden • behoud reliëf oeverwallen, strangen en andere stromingspatronen
ecologische verbindingen met evz-model	-

